

1. Lai gan ar Zaļo kursu saistās vēl daudz nezināmo, tomēr kopējais kurss ir zināms - koksne kā saimniecisks resurss samazināsies un ieņēmumu paaugstināšanai/kompensācijai būtiski jāmaina ražošanas struktūra augstākas pievienotās vērtības produktu virzienā. Kas tiek darīts šajā sakarā? Zaļais Kurss, ar to saistītie dokumenti, Latvijas nostāja, prognozes tautsaimniecības attīstībai Zaļā Kurša ietekmē. Cik lielas platības aizies dabas aizsardzībai?

Zaļā kursa kontekstā meža nozarei tiek uzsvērtā nozīmīga loma bioekonomikā no sociālekonomiskā aspekta. Attiecībā uz pievienoto vērtību – arvien biežāk ES līmenī parādās ideja noteikt vadlīnijas koksnes kaskadēšanai, kur galvenā ideja ir prioritāri koksni izmantot produktu ar augstāku pievienoto vērtību ražošanai. Šai idejai būtu jābūt uz tirgus principiem balstītai.

Daudzi ar Zaļo kursu saistītie dokumenti joprojām tiek gatavoti, līdz ar to visaptverošu ietekmi uz tautsaimniecību nav iespējams vēl novērtēt. Pamatā ir publicētas stratēģijas, piemēram, bioloģiskās daudzveidības, ES meža stratēģija, kurās iezīmēti ES līmeņa normatīvā regulējuma virzieni. Tikai tad, kad ir pieejami normatīvā regulējuma projekti, ir iespējams sākt vērtēt iespējamo ietekmi. Tas attiecas arī uz dabas aizsardzības platībām – lai arī ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā ir iezīmēti rādītāji un to sasniedzamie mērķi ES līmenī, precīzu ietekmi vēl nevar paredzēt, jo nav publicēts ekosistēmu atjaunošanas iniciatīvas regulējums.

Saskaņā ar Nacionālās klimata un enerģētikas padomes (vada premjers) lēmumu tiek izveidotas virkne darba grupu tai skaitā ZIMZIM darba grupa, ko vadīs ZM. Šajā darba grupā tiks iesaistīti gan nozares organizāciju pārstāvji gan zinātnieki.

/ Zemkopības ministrija /

2. Kādas pārmaiņas gaidāmas VMD? Kas notiks ar Valsts meža dienestu? Valsts meža dienesta vadības nostāja attiecībā uz meža ugunsgrēkiem un jauno meža ugunsapsardzībā nodarbināto darbinieku skaitu ir, ka nevajag koncentrēties uz mazām izdegušajām platībām. Kāda ir Zemkopības ministra Kaspara Gerharda nostāja šajā ziņā? Vai mežu īpašnieki ir gatavi lielākiem zaudējumiem lielāku meža ugunsgrēku rezultātā? Kad un kādas strukturālas izmaiņas sagaida VMD?

Valsts meža dienests turpinās savu attīstību, pielāgojoties apkārtējās vides mainīgajiem apstākļiem. Savukārt, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus un rezultātus katrā no prioritātēm, ir nepieciešamas strukturālas pārmaiņas iestādē. Esam izstrādājuši un uzsākuši īstenot dienesta darbības stratēģiju, kurā noteicām šādas prioritātes:

Radīsim izcilu klientu pieredzi, saņemot pakalpojumu Dienestā:

- uzlabosim komunikāciju ar klientu;
- attīstīsim e-pakalpojumus;
- uzlabosim klientu apkalpošanu

Stiprināsim Dienesta kapacitāti, uzlabojot procesu un resursu pārvaldību:

- uzlabosim iekšējo komunikāciju un attīstīsim komunikāciju ar sabiedrību;
- pilnveidosim iekšējo procesu pārvaldību;
- paaugstināsim darbinieku kapacitāti un motivāciju.

Profesionāli, augsti motivēti, godprātīgi darbinieki kā Dienesta sekmīgas darbības pamats:

- pilnveidosim atalgojuma sistēmu;
- nodrošināsim kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu;
- uzlabosim darba vidi.

Valsts meža dienesta vadības nostāja attiecībā uz meža ugunsgrēkiem ir – nodzēst to visagrīnākajā stadijā atbilstoši iespējām konkrētajā situācijā. Taču stingra nostāja ir par drošu darba vidi arī meža ugunsdzēsībā, proti, darbiniekiem, kuri ir fiziski sagatavoti šim darbam, ir nepieciešamās zināšanas un prasmes. Nebalstīt meža ugunsapsardzību uz mežziņiem, kuri pašreiz ir spiesti dežurēt visu ugunsnedrošo laiku 24/7. Meža ugunsdzēsību iespējams organizēt, veidojot specializētas, atbilstoši sagatavotas un trenētas meža ugunsdzēsēju komandas.

Kāda ir Zemkopības ministra Kaspara Gerharda nostāja šajā ziņā?

Ministrs noteikti varētu atbalstīt šo pieeju.

Šobrīd nav pamata pieņēmumiem, ka ugunsgrēki kļūs lielāki VMD strukturālo pārmaiņu ietekmē. Šī brīža ugunsapsardzības funkcijas īstenošana nerada pamatu pieņēmumiem, ka nevar rasties lielāki ugunsgrēki.

Meža ugunsapsardzības pārvaldes uzdevumi: operatīvās vadības, MUS darbības un meža ugunsapsardzības un ugunsdzēsības nodrošināšana.

/ Valsts meža dienests /

3. Neizpratni no medniekiem un meža īpašniekiem radīja šajā gadā ministrijas virzītās izmaiņas valsts nodevu likmēs, paredzot to kāpumu pat vairākus desmitus reižu atsevišķās pozīcijās. Vai šī iecere ir atmesta pavisam vai arī tiks pārskatītas līdz šim rosinātās likmes?

Valsts nodevu apmērs par medību darbībām nav mainīts kopš 2004. gada, bet par mežsaimnieciskām darbībām - kopš 2007. gada. Ņemot vērā ilgo laika periodu kopš izmaksu pārskatīšanas, t.sk., inflāciju, vidējās darba algas izmaiņas, kā arī Valsts meža dienesta sniegto pakalpojumu izmaksu izmaiņas, valsts nodevu apmērs tika pārskatīts

Noteikumu projekts paredz palielināt (atsevišķos gadījumos tikai noapaļot līdz veseliem eiro) valsts nodevu likmes par mežsaimnieciskām un medību darbībām. Valsts nodevu mērķis ir arī medību un mežsaimniecisko darbību regulēšana (kontrolēšana, veicināšana, ierobežošana).

Diskusijas par šo jautājumu ilgst nu jau trīs gadus. Par sagatavoto projektu ZM sadarbībā ar Valsts meža dienestu šā gada septembrī organizēja tikšanos ar medniekus pārstāvošām organizācijām un ar meža īpašniekus un mežsaimniecības intereses pārstāvošajām organizācijām un diskutēja par valsts nodevu palielināšanas mērķiem un iespējām. Diskusiju rezultātā pat tika samazināts plānotais valsts nodevas apjoma palielinājums vairākām medību un mežsaimniecības valsts nodevām.

Paredzēts, ka noteikumi stāsies spēkā 2023. gada 1. janvārī. Tas nozīmē, ka nodevu maksātājiem būs gads savu turpmāko darbību.

Atbilstoši Medību likuma 7. pantam, medību sezona ir periods no 1. aprīļa līdz nākamā gada 31. martam. 2022./23. gada medību sezonā izsniegtās medību atļaujas būs derīgas līdz 2023. gada 31. martam. No 2023. gada 1. aprīļa par nākamo medību sezonu valsts nodeva par mednieku sezonas karti būs jāmaksā jaunajā apjomā.

Vai medību maksas palielināšana tiešām ietekmēs medību tūrismu (cik vispār tas ir plašs Latvijā)?

Lai ārzemnieks varētu medīt Latvijā (medību tūrisms), ir nepieciešama atļauja medīt Latvijas teritorijā. Valsts nodevu apmēra izmaiņas ārzemnieka medību atļaujai ir tieši tādas pašas kā vietējā mednieka sezonas kartes izsniegšanas valsts nodevas plānotās izmaiņas.

Vai tik liels nodevas palielinājums nav pretrunā ar izmaiņām Medību likumā, kas vērsts uz tautsaimniecības uzlabošanu un vai palielinātās medību nodevas nepanāks tieši pretēju efektu vai pat malumedniecību?

Valsts nodevas par medību darbībām likmju palielināšana nav pretrunā ar Medību likumu, jo gan izmaiņu valsts nodevas likmēs, gan 11.11.2021. Saeimā pieņemto grozījumu Medību likumā mērķis ir savvaļas medījamo dzīvnieku populāciju un medību platību pilnvērtīgāka apsaimniekošana.

Valsts nodevas par medību atļauju pašreizējais mazais apmērs (1,42 eiro), ir sekmējis nozīmīgu pārnadžu populāciju pieaugumu, jo šī valsts nodevas likme vairs nav stimulējoša medību atļauju arī izmantot (nomedīt atļauto dzīvnieku). Medību tiesību lietotājiem turpmāk būs jāpievērš lielāka uzmanība medību saimniecības plānošanā.

Medību procesa likumības uzraudzība ir Valsts meža dienesta funkcija, tāpēc nav pamata uzskatīt, ka līdz ar valsts nodevas palielināšanu varētu pieaugt nelikumīgas medības. Tieši pretēji,- palielinot valsts nodevas apmēru, Valsts meža dienests varēs uzlabot un padarīt “klientam draudzīgāku” atļauju izsniegšanas procesu, gan arī pastiprināt medību uzraudzību.

/ Valsts meža dienests /